

De PvdA-wethouder 2014: Aanpakker met idealen

De wethouder is dé vertegenwoordiger van de PvdA op lokaal niveau, hét lokale boegbeeld. De PvdA-wethouder is actief in de vereniging, is regelmatig aanwezig bij ledenbijeenkomsten, is zichtbaar in zijn gemeente, vindbaar en aanspreekbaar. Wethouders horen zich partijpolitiek te kunnen en willen profileren. Als wethouder moet je door ambtelijke diensten heen durven te werken, over schotten heen kijken, er doorheen breken en tegen adviezen in kunnen gaan.

Wethouders bewaken zelf hun agenda, houden tijd vrij voor werkbezoeken, voor contacten met inwoners en zorgen dat ze zich niet laten meeslepen in vastgeroeste ideeën. De PvdA-wethouder bewaakt zijn eigen onafhankelijkheid als politicus en als wethouder ten opzichte van de ambtelijke organisatie.

Alle PvdA-wethouders horen een PvdA-aanduiding te hebben op de gemeentelijke website en zijn met directe telefoonnummers en mailadressen benaderbaar voor inwoners. Als je als burger je PvdA-wethouder kent en weet waar hij voor staat, stem je ook eerder op hem. De PvdA-wethouder is vooral partijpoliticus. Vanuit de sociaaldemocratische beginselen is hij in zijn handelen en opstelling altijd herkenbaar aan zijn authentieke PvdA-geluid. Van de tendens om de functie van wethouder te depolitiseren en los te maken van partijpolitiek nemen wij afstand.

Verplichtingen

Voor de PvdA-wethouder zijn er ook verplichtingen. Hij onderschrijft de erecode en interne bereidverklaring en draagt die uit. PvdA-wethouders willen zich blijven ontwikkelen. Nieuwe wethouders zijn verplicht deel te nemen aan scholingsactiviteiten vanuit de PvdA die specifiek voor hen worden georganiseerd zoals de wethoudersleergang, de intervisiegroepen en de CLB-bijeenkomsten. Wethouderkandidaten zijn verplicht een scholing te volgen die hen in staat stelt voor zichzelf te beoordelen of zij voldoen aan de omschrijving van het wethouderssocialisme. Voor zittende wethouders zijn de intervisiegroepen verplicht. Niet alleen om kennis te delen en elkaar te ondersteunen maar ook om met elkaar te discussiëren over het PvdA-gehalte van je werkzaamheden als wethouder. Zelfreflectie hoort bij de kwaliteiten die je nodig hebt als wethouder, het stelt je in staat om nog beter te worden.

“Er moeten meer politieke initiatieven zijn van wethouders zelf. Wethouders moeten zich meer profileren als politieke macht in en buiten de PvdA. Niet bang zijn voor discussies, er is collegiaal bestuur maar we zijn vooral ook politicus.”

Gelijke kansen, solidariteit, de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten, spreiding van kennis, macht en inkomen, het verbinden in de samenleving, iedereen telt mee, samen werkt. Dit zijn en blijven de dromen van en inspiratiebronnen voor PvdA-wethouders. Blijf deze ‘oude’ idealen koesteren.

Wij vertrouwen op de kracht van burgers maar ook op de vangnetfunctie van de overheid. Wij laten mensen niet in de kou staan. Sociale stijging voor die groepen die op kwetsbare posities zitten, blijft een doel voor PvdA-wethouders. Net als opkomen voor de middengroepen en voor nieuwe groepen in de samenleving. PvdA-wethouders blijven problemen signaleren en agenderen. Voor problemen worden oplossingen bedacht. Niet vanachter het bureau, maar in contact met de burger en samenleving. En, als het nodig is, beklimt de wethouder de barricaden.

Wat drijft en bindt PvdA-wethouders? Waarin onderscheiden onze wethouders zich van andere partijen? Is er sprake van een revitalisering van het wethouderssocialisme binnen de PvdA à la het wethouderssocialisme van Wibaut, De Miranda of Schaefer? Is het noodzakelijk om te komen tot een nieuwe invulling van het begrip wethouderssocialisme en de betekenis daarvan in deze tijd waarin het wethouderschap dreigt te worden gedepolitiseerd? Een ontwikkeling waar het Centrum voor Lokaal Bestuur van de PvdA afstand van neemt.

“De wethouder zit middenin de samenleving en vecht als een soort terriër. Ja, hij is een soort terriër, die zich ergens in vastbijt en het dan niet meer loslaat voor het geregeld is. Je wilt iets bereiken in het kader van emancipatie en daar heb je creativiteit, doorzettingsmacht en een niet aflatende energie voor nodig. Daar staat voor mij het wethouderssocialisme voor.”

De lokale overheid is voor burgers de eerste overheid. De lokale overheid wordt steeds meer de hoeder van de verzorgingsstaat. De decentralisatie-agenda biedt voor wethouders kansen om lokaal het verschil te maken, mits de lokale overheid meer is dan een uitvoeringsorganisatie van de nationale overheid.

Samenlevingsbeeld

Onze PvdA-wethouders werken aan een samenleving waarin plaats is voor iedereen, waarin sociaal zwakkeren niet worden losgelaten en collectiviteit zwaarder weegt dan individuele belangen. De burger mag vertrouwen op een overheid die niet alleen uitgaat van de zelfredzaamheid van haar burgers, maar die ook zorgt voor die mensen die dat nodig hebben. Wethouders komen in een lastige spagaat als er een regering is die rechtse beleidsmaatregelen treft, budgetten en lokale beleidsvrijheid beperkt en voor de lokale overheid alleen een rol ziet als uitvoeringsorganisatie. Hoe laat je juist in deze omstandigheden je PvdA-gezicht zien?

Voor onze wethouders dienen zich juist nu opnieuw grote vragen aan op het gebied van werk en inkomen, wonen, integratie, onderwijs, zorg en veiligheid. Vanuit de zorg voor kinderen, verantwoordelijkheid voor de samenleving en het bieden van gelijke kansen aan iedereen, bemoeien wethouders zich bijvoorbeeld met de kwaliteit van het onderwijs, een taak die formeel bij de schoolbesturen thuishoort. Als de kwaliteit achterblijft, signaleren en agenderen onze wethouders dit om vervolgens verbeterprogramma's op te zetten. Deze houding getuigt van aanpakken en het nemen van verantwoordelijkheid voor burgers en samenleving. Zo benaderen onze wethouders alle maatschappelijke opgaven die vragen om een visie, waar een nieuwe balans nodig is tussen private en publieke bemoeienis en zeggenschap. Vraagstukken die ook gebaat zijn bij de herleving van politiek als ambacht.

De PvdA-wethouder is niet alleen een gedreven 'ambachtsman'. Ook zijn persoonlijkheid doet ertoe. Wie je bent, hoe je communiceert en hoe je je opstelt wordt steeds belangrijker voor de politicus. Nieuwe media kunnen je imago maken maar ook schaden. De PvdA-wethouder is zich hiervan bewust en weet daarmee om te gaan. Internet is zijn 24-uurs levenslijn met de kiezer.

Idealen

Aan het wethouderssocialisme kleef een beetje het romantische beeld van stoere mannen die tegen de stroom in voor hun idealen streden: voor iedereen een woning, eten en onderwijs. Met idealen die tastbaar zijn, die binden. Zoals ook het motto 'eerlijk delen van kennis, macht en inkomen' voor velen een belangrijke inspiratiebron is geweest.

De klassieke strijd tussen de klassen is in onze samenleving niet meer overheersend. De strijd van nu is een strijd tegen armoede in de zin van vereenzamen, losraken van de gemeenschap, geïsoleerd raken en niet meer meedoen. Een strijd tegen de opkomende tweedeling. Emancipatie en verheffing zijn nog steeds belangrijke idealen van onze wethouders. Onze wethouders zien verbinden in de samenleving en het vernieuwen van het sociale stelsel als dé grote opgaven voor het huidige wethouderssocialisme.

De PvdA-wethouder moet zich, net als zijn illustere voorgangers, niet laten weerhouden of beperken door formele regels en taakscheidingen. De Miranda en Wibaut eigenden zich taken toe, losten echte problemen op en ondanks tegenwind en verzet kwamen zij op voor de sociaal zwakkeren. Deze houding hoort ook bij het wethouderssocialisme nieuwe stijl. Idealisme en pragmatisme worden met elkaar verbonden.

Het wethouderssocialisme is daarom nog steeds relevant. Het tegengaan van de groter wordende verschillen tussen rijk en arm, hoog en laag opgeleid, mensen die wel en die niet mee kunnen komen in de samenleving is wat onze wethouders doen. Het bestrijden van sociaal onrecht en het bevorderen van solidariteit in de samenleving is een belangrijke drive voor onze wethouders:

"Ik pik het niet als het niet goed gaat. Wij zetten geen uitgeprocedeerde asielzoekers op straat. Dat doen we niet, klaar! Ook met de opvang van de bezuinigingen moet je fel van leer trekken. Laat mensen maar merken dat het niet onze keuzes zijn. Soms moet je heel eigenwijs iets niet doen om het sociale beleid overeind te houden. Wij voeren nu een armoedebeleid van 125% en ik ga op zoek naar slinkse wegen om dat te blijven doen."

Wij zijn bij uitstek de partij die opkomt voor de belangen van nieuwe groepen in de lokale samenleving. Voor nieuwe groepen, zoals de arbeiders uit Midden- en Oost-Europa, blijven wij strijden voor inburgeringsmogelijkheden, het voorkomen van uitbuiting op de arbeidsmarkt, toepassing van rechten en plichten en natuurlijk staat daar tegenover dat de nieuwkomers onze regels respecteren. De verheffingsgedachte blijft ook in 2012 actueel. Net zo min als we de middengroepen vergeten, laten we onderkant van de samenleving laten we niet los. Betrokkenheid bij de zwakkeren wil niet zeggen dat we andere groepen uit het oog verliezen of daar lokaal geen inspanningen voor doen. Deze betrokkenheid bij de kwetsbare doelgroepen is wel óns kenmerk, en daar zijn we trots op.

Onze wethouders zijn bevlogen mensen die werken vanuit ambitie, solidariteit met de sociaal zwakkeren, gelijke kansen en het niet uitsluiten van groepen mensen.

"Daadwerkelijk onrecht bestrijden en veranderen... Daarbij moet je eerder een te grote ambitie aan de dag leggen dan een te kleine."

De PvdA-wethouder komt niet alleen op voor de onderkant van de samenleving. Hij spant zich ook in om zijn stad of gemeente sociaal en cultureel welvarend te houden en grote ongelijkheid tussen burgers, maar ook tussen gemeenten, te voorkomen.

De PvdA'er als wethouder

De PvdA-wethouder werkt vanuit een visie die gestoeld is op de sociaaldemocratische waarden zoals gelijke kansen, verheffing, het recht op een fatsoenlijk bestaan, solidariteiten rechtvaardigheid. De PvdA-wethouder is een actief partijpoliticus, in contact met zijn omgeving en de mensen.

Kenmerken van zijn stijl van besturen zijn:

- Activistisch en strijdbaar, eigenwijs en creatief,
- Open, benaderbaar en in contact,
- Idealistisch en bevlogen,
- Verbinden en ruimte geven aan initiatieven vanuit de samenleving,
- Zelfreflectief,
- Herkenbaar en vindbaar als PvdA'er.

Onze wethouders zijn open, benaderbaar, communicatief en kunnen zich inleven in anderen. Als wethouder ben je je bewust van het gegeven dat je altijd midden in de arena staat. De PvdA-wethouder is toegankelijk, is er voor de mensen, staat tussen die mensen en is geworteld in de stad of het dorp. Zichtbaar, liefst met een rode das, op de fiets door de gemeente, aanwezig bij belangrijke gebeurtenissen.

De PvdA-wethouder is niet meer de regent van weleer. We nemen afscheid van die wethouders die het wethouderschap vooral invullen met de rol van bestuurlijk manager. Juist in deze tijd, waarin rechts het rijksbeleid bepaalt, is het noodzakelijk om als wethouders activistisch te zijn. De sociaaldemocratie heeft juist nu behoefte aan wethouders die ook kunnen 'ontregelen' als het nodig is, met eigen frisheid en rebelseid, die opkomen voor 'goed bestuur'. De dynamiek van de samenleving en in de politiek vraagt niet meer om een bestuurder die vanuit het gemeentehuis de stad bestiert, maar om de wethouder die contact heeft met inwoners, organisaties, het bedrijfsleven, sport enz. Een wethouder die middenin de samenleving staat en daarbinnen weet te verbinden. De wethouder die nooit zal zeggen 'daar ga ik niet over'.

Sociaal activisme

Het sociaal activisme roept het beeld op van een wethouder op de barricaden, die met grote groepen bewoners in gesprek is, buiten op straat. Maar ook een wethouder die zich niet laat belemmeren. Een wethouder die denkt in oplossingen in plaats van in structuren.

"Je bent als wethouder onderdeel van het college, maar wel in de eerste plaats PvdA'er en pas daarna bestuurder".